

Sygn. akt III AUa 1222/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G.

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Podlewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba SSA Maria Sałańska – Szumakowicz
Protokolant:	stażysta Anita Musijowska

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Gdańsku

sprawy P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji P. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 kwietnia 2015 r.,
sygn. akt VIII U 243/15

odrzuca apelację.

SSA Bożena Grubba SSA Alicja Podlewska SSA Maria Sałańska - Szumakowicz

Sygn. akt III AUa 1222/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.01.2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu P. G. zastosowania przeliczników 1,5% i 1,8% za każdy rok pracy górniczej przy ustalaniu wysokości świadczenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony żądając ustalenia, że wniosek z dnia 29.05.1981r. był wnioskiem o górniczą rentę inwalidzką i wniósł o przyznanie tejże górniczej renty inwalidzkiej z zastosowaniem przelicznika 1,5% i 1,8% za każdy rok pracy górniczej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2015r., w sprawie o sygnaturze akt VIII U 243/15, oddalił odwołanie P. G..

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie o następujące ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne:

P. G., urodził się dnia (...) Na podstawie wniosku z dnia 29.05.1981r. ma przyznaną od dnia 31.07.1981r., rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, który miał miejsce w dniu 01.02.1981r.

Ubezpieczony w dniu 03.12.2014r. złożył wniosek o przyznanie renty górniczej z tytułu niezdolności do pracy wraz z odsetkami za okres 3 lat wstecz.

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił P. G. zastosowania przeliczników 1,5% i 1,8% za każdy rok pracy górniczej w celu ponownego ustalenia wysokości wnioskowanej renty.

Sąd I instancji wyjaśnił, iż stan faktyczny ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach pozwanego organu ubezpieczeniowego, których autentyczności strony nie kwestionowały. Sąd Okręgowy nie znalazł również podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż odwołanie ubezpieczonego, jako niezasadne nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu I instancji stan faktyczny ustalony w sprawie był w całości niesporny i oparty na niekwestionowanych dokumentach zgromadzonych w aktach rentowych. Spór dotyczył oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego, w tym czy organ rentowy w sposób prawidłowy odmówił P. G. zastosowania przeliczników 1,5% i 1,8% za każdy rok pracy górniczej.

Sąd I instancji stwierdził, iż z akt sprawy wynikało, iż ubezpieczony od dnia 31.07.1981r., ma przyznaną rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na podstawie decyzji ZUS z dnia 09.09.1981r. Świadczenie zostało przyznane na podstawie przepisów ustawy z dnia 12.06.1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. nr 20 poz. 105), obowiązującej w dacie złożenia wniosku.

Zgodnie z przepisem art. 50 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. Dz.U. z 2009r. poz. 1322), renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowe oraz renty rodzinne, przyznane na podstawie przepisów wymienionych w art. 61 tj.: m. in. ww. ustawy z dnia 12.06.1975r., stają się rentami w rozumieniu niniejszej ustawy. Przepisy obecnie obowiązującej ustawy nie przewidują żadnych przeliczników dotyczących stażu pracy z tytułu pracy górniczej pod ziemią.

Zgodnie z art. 180 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (tj. Dz.U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.), osoby, którym w dniu wejścia w życie ustawy przysługują emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne na podstawie przepisów, o których mowa w art. 195:

- 1) art. 19a ustawy z dnia 24 maja 1990r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym;
- 2) ustawy z dnia 14 grudnia 1990r. o rewaloryzacji emerytur i rent dla osób, które ukończyły 80 lat, oraz o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym;

zachowują prawo do tych świadczeń w wysokości ustalonej przed dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2-5 i z uwzględnieniem ust. 6-9. Ust. 8 stanowi, że do ustalenia wysokości świadczeń dla osób wymienionych w ust. 1 pkt 1, które zgłoszą wniosek o zastosowanie przeliczników do okresów pracy górniczej, stosuje się odpowiednio przepisy art. 51 lub 52.

Przepis art. 195. ww. ustawy nie wymienia ustawy z dnia 12.06.1975r., o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, na podstawie, której przyznano ubezpieczonemu prawo do renty. Powyższe, w ocenie Sądu I instancji, oznacza, że do ustalenia wysokości świadczenia ubezpieczonego, jako dla osoby niewymienionej w ust. 1 pkt 1 nie przysługuje prawo do zastosowania przeliczników do okresów pracy górniczej.

Sąd Okręgowy zważył, iż niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 13 ust 2 ustawy z dnia 26 maja 1957r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. z 1968r. poz. 19), obowiązującej do 31.12.1982r., a więc również w dacie

wypadku przy pracy ubezpieczonego, jeżeli wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa spowodowały inwalidztwo pracownika, wówczas prawo do górniczej renty inwalidzkiej przysługiwało bez względu na okres pracy górniczej lub równorzędnej. Zgodnie natomiast z ust. 3 – górnicza renta inwalidzka przewidziana w ustawie w razie inwalidztwa powstałego wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej przysługiwała, jeżeli pracownik nie miał prawa do renty na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz.U. nr 3 poz. 8), uchylonej następnie z dniem 01.01.1976r. na podstawie art. 50 ww. ustawy z dnia 12.06.1975r., o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Sąd Okręgowy wskazał, że ubezpieczony ma przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy właśnie na podstawie ww. przepisów ustawy z dnia 12.06.1975r. Zatem górnicza renta inwalidzka przewidziana w ustawie z dnia 26 maja 1957r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin jemu nie przysługiwała.

Sąd I instancji wskazał również, że przepisy kolejno obowiązującej ustawy z dnia 01 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz art. 2-4 ustawy z dnia 30 czerwca 1994r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw utraciły moc z dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. z dniem 01.01.1999r. - na podstawie przepisu art. 195.

Zatem w ocenie Sądu I instancji wnioski o przyznanie górniczej renty inwalidzkiej z zastosowaniem przelicznika 1,5% i 1,8% za każdy rok pracy górniczej nie ma żadnej podstawy w obowiązującym systemie prawnym.

Decyzja z dnia 09.09.1981r. przyznająca prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy nie została przez ubezpieczonego zaskarżona – jest ostateczna, a ubezpieczony przez ponad 30 lat pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy związku z wypadkiem przy pracy.

Wobec powyższego, Sąd I instancji oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony P. G. zaskarżając orzeczenie Sądu Okręgowego w całości i zarzucając błędne zastosowanie przepisów:

- ustawy z dnia 30.10.2002r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – art. 61;
- ustawy z dnia 17.12.1998r., o rentach i emeryturach z FUS – art. 180 ust. 1;
- ustawy z dnia 24.05.1990r., o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym – art. 19 a;
- ustawy z dnia 14.12.1990r., o rewalforyzacji emerytur i rent oraz zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym – art. 51,52 z zastrzeżeniem ust. 2-5 z uwzględnieniem ust. 6-9;
- ustawy z dnia 30.06.1994r., o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin;

oraz błędne ustalenie stanu faktycznego.

Skarżący wnosił o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku w całości.

Ubezpieczony zarzucił, iż Sąd I instancji nie rozstrzygnął istoty sporu i w ustaleniach faktycznych błędnie wskazał, iż skarżący we wniosku z dnia 29.05.1981r. ubiegał się o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, podczas gdy wniosek ten dotyczył prawa do renty inwalidzkiej górniczej.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku wskazał, iż decyzja z dnia 09.09.1981r., przyznająca ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy nie została przez niego zaskarżona, tj.: jest ostateczna. Apelujący wyjaśnił, że wysokość przyznanej renty była dla niego wówczas satysfakcjonująca a oznaczenie renty literką „P” sugerowało, iż jest to renta wypadkowa górnicza, stąd nie miał powodu do wniesienia odwołania.

ZUS w żaden sposób nie zakwestionował przedmiotowego wniosku o rentę górniczą. Ubezpieczony wywodził, iż miał prawo w dobrej wierze sadzić, że pobierana renta ma charakter renty górniczej.

Dopiero pismem z dnia 29 listopada 2013r. ZUS zakwestionował wniosek ubezpieczonego z dnia 29.05.1981r. o górniczą rentę inwalidzką, sugerując w tym samym piśmie, iż istnieje możliwość złożenia wniosku o rentę górniczą z tytułu niezdolności do pracy. Odwołujący złożył ponownie wniosek o górniczą rentę wypadkową 03 grudnia 2014r.

Zdaniem skarżącego do oceny jego wniosku z 29.05.1981r. nie mają zastosowania przepisy prawne, które weszły w życie w latach późniejszych tzn. 1990-2013 i powołanie się na nie przez Sąd I instancji jest rażącym naruszeniem prawa, gdyż można stosować tylko przepisy obowiązujące w dacie wniosku z dnia 29.05.1981r. o górniczą rentę inwalidzką.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację ubezpieczonego należało odrzucić jako niedopuszczalną, stosownie do art. 373 w związku z art. 370 kpc, bowiem była skierowana przeciwko nieistniejącemu orzeczeniu (zob. postanowienie SN z 16.01.2009r., V CZ 88/08, Legalis).

Uzupełniając stan faktyczny wskazać należy, iż:

- w dniu 1.06.1981r. wpłynął do ZUS Oddział w R. wypełniony formularz wniosku ubezpieczonego o rentę inwalidzką górniczą;

- w dniu 06.07.1981r. ZUS Oddział w R. przesłał ww. wniosek do ZUS Oddział w G. z informacją, że „obyw.G. nie zgłasza wniosku o górniczą rentę inwalidzką, lecz rentę wypadkową z wypadku jakiemu uległ w dniu 1.2.1981r. Zainteresowanego o odstąpieniu wniosku powiadomiono”;

- w dniu 09.09.1981r. pozwany przyznał ubezpieczonemu prawo do renty inwalidzkiej w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 31.07.1981r.;

- w dniu 04.11.2013r. ubezpieczony wystąpił do ZUS o sprawdzenie i udzielenie wyjaśnień, czy jego świadczenie jest rentą inwalidzką górniczą, w odpowiedzi na co pozwany udzielił dnia 29.11.2013r. odpowiedzi negatywnej oraz poinformował, że może wystąpić o takie świadczenie;

- w dniu 3.12.2014r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę inwalidzką górniczą, „ze zwiększeniem o 50% i wyrównaniem z odsetkami za 3 lata, bo taki wniosek złożył w 1981r.”

- w dniu 19.01.2015r. przedmiotową decyzją pozwany odmówił przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na podstawie art. 180 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

(k. 2, 1, 3-4, 8, protokół z 4.11.2013, pismo ZUS z 29.11.2013r., wniosek z 3.12.2014r., decyzja – karty nie numerowane w aktach ZUS)

Z powyższych ustaleń wynika jednoznacznie, iż organ rentowy nie wydał decyzji w przedmiocie wniosku ubezpieczonego o rentę inwalidzką górniczą i wyrównanie tego świadczenia wstecz wraz z odsetkami. Przedmiotowa decyzja z 19.01.2015r. dotyczyła bowiem wyłącznie wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Podkreślić należy, iż w odwołaniu ubezpieczony nie kwestionował odmowy przeliczenia mu renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a domagał się renty inwalidzkiej górniczej powołując się na wnioski złożone przez niego w 1981 i w 2014r. Powyższe oznacza, iż nie kwestionował de facto decyzji z dnia 19.01.2015r, a odwołał się w związku z niewydaniem decyzji w przedmiocie jego prawa do renty inwalidzkiej górniczej. Odwołanie to Sąd I instancji winien zatem zakwalifikować i rozpoznać stosownie do art. 477¹⁴ § 3 kpc. Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy lub niewydaniem

orzeczenia przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ lub zespół do wydania decyzji lub orzeczenia w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, albo orzeka co do istoty sprawy. Jednocześnie sąd stwierdza, czy niewydanie decyzji przez organ rentowy nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa.

W konsekwencji błędnego zakwalifikowania odwołania (jako wniesionego od decyzji z dnia 19.01.2015r. – w wyroku mylnie oznaczonej jako z dnia 19.02.2015r.), Sąd I instancji, nie orzekł o istocie sporu bowiem, rozpoznał i rozstrzygnął wyłącznie o wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy – mimo, iż skarżący tej wysokości nie kwestionował. Sąd Apelacyjny zauważa, iż wprawdzie w uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji powielił stanowisko organu rentowego (zawarte w odpowiedzi na odwołanie) o braku podstaw do przyznania renty inwalidzkiej górniczej, wobec prawa ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z uwagi na treść przepisu art. 13 ust 3 ustawy z dnia 26 maja 1957r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin, jednakże z sentencji skarżonego wyroku „w przedmiocie wysokości świadczenia” „na skutek odwołania od decyzji (...).02.2015r.” jednoznacznie wynika, iż Sąd Okręgowy nie orzekł w przedmiocie prawa ubezpieczonego do renty inwalidzkiej górniczej. Wobec braku takiego rozstrzygnięcia, apelacja ubezpieczonego, w której skarżący kwestionuje nieprzyznanie mu renty inwalidzkiej górniczej, jako niedopuszczalna, musiała zostać odrzucona.

Podkreślić jednakże należy, iż nadal obowiązkiem Sądu I instancji jest rozpoznanie i rozstrzygnięcie odwołania ubezpieczonego wniesionego dnia 18 lutego 2015r. w związku z niewydaniem decyzji przez Zakład w przedmiocie prawa do renty inwalidzkiej górniczej i wyrównania świadczenia wraz z odsetkami – na podstawie art. 477¹⁴ § 3 kpc.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 373 w związku z art. 370 kpc, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

SSA Bożena Grubba SSA Alicja Podlewska SSA Maria Sałańska - Szumakowicz